

JÉGBARLANG A MONGOL

Nagy volt az izgalom a Mongol Magyar Földtani Expedíció táborában. Közeledett augusztus 20-a s ilyenkor valami szép kirándulást szoktak szervezni az ünnepek tiszteletére. Az a hír járta, hogy lemegyünk a Gobi-sivatagba.

A kirándulás célja *Dariganga* volt, egy érdekes, homokbuckás terület, az expedíció táborhelyétől délre több mint 200 kilométernyire. Két terepjáró „Gaz” gépkocsival indult a vállalkozó kis csoport. Az elindulás szakasztott úgy történt, mint eddig mindig. Ha ezt reggel 8-ra mondták, úgy biztos nem lett semmi belőle délig. Így történt most is. Úgy volt, hogy 3-kor indulunk, fél 5 lett belőle. Útba esett a magyar érckutatók csoportjának szomszédos tábora, oda is be kellett térnünk tisztelgő látogatásra. Baranurtnban még vásároltunk, s mire végre nekivágtunk az útnak, lassan beesteledett.

Szerencsére holdfényes volt az éjszaka. Sok volt az ugró egér, amely különös élménye a mongol pusztákban átélt éjszakai utazásoknak. Lépten-nyomon felbukkannak, egy ideig ott szökdécselnek előtünk az úton a sugárvető fénykévéjében, míg végre egy oldalugrással eltűnnek az éjszakában. Bár az utat alig ismerjük, különösebb baj nélkül éjfél táján, ragyogó holdfényben szerencsésen mégis csak befutottunk *Darigangába*. Itt két meglepetés fogadott. Az egyik a kőből épült szállóda volt. Akik tavaly itt jártak, még „jurta szállóban” — mongol sátor — éjszakáztak. Sikertől valahonnan előkeríteni a gondnokot a néhány jurtából álló faluban, aki beengedett az egyik 4 ágygal rendelkező szobába. A másik szoba foglalt volt. Ez volt minden. A másik meglepetés kellemetlenebb volt: társaink, a második gépkocsi utasai, akikről azt hittük, hogy megelőztek minket, nem voltak sehol. Meddő dolog lett volna felkutatásukra indulni, így sorsukra bízva őket, lefeküdtünk. Hajnali 3 óra felé megérkeztek ők is. Eltévédtek. Ilyesmi előfordul arrefelé. Volt egy kalandjuk is. Valami homokos laposba fulladtak,

alig tudott a kocsik kivergődni. Megszerencse, hogy egyáltalán ide értek.

Dariganga mongol viszonylatban jelentős település. Az a szó, hogy „falu” megtévesztő. Ez alatt mi mást értünk. A település rendszertelenül szétszórt néhány faházból áll, s egy bazaltkúp lábánál fekszik.

A hajlatban bővízű forrás fakad, s zöld rétet öntöz. Ezen túl homokbuckák, néhány szálfacsakából álló ligetekkel tarkítva. Elnyúlt homoklencse ez a megszokott pusztai tájba ágyazva. Kicsit megismerkedtünk a környékkel. Egy magában álló emeletes épület, valami hivatalos főhely emelkedik ki az egyforma kis szétszórt faházak közül. Dél lett és a gépkocsivezetőnk jóvoltából az egyik családnál ebédre husurt ettünk. Lángos forma zsírban sült tészta ez, vagdalt hússal töltve.

Varakozással telve, feszülten izgatótt hangulatban délután mentünk a jégbarlanghoz! Kaptunk vezetőt, mert anélkül sohasem találtunk volna oda. Másfél-kétórás kocsikázás után, jóformán úttalan úton haladva a kopár, sík, fátlan, füves pusztán állt meg a kocsink. Kiszálltunk: egy többszerű 20—30 m átmérőjű, 2—3 m mély „kráternél” a tengersíkság kellős közepén. Kételkedve bujtunk be a szűk nyíláson. Hólyagos bazaltból álló, kisebb-nagyobb kőtömbök görgetege fogadott. Köztük, középen derekasan lejtő, tükörsíma

jépadló. Egyre-másra huppantunk le s szánkázunk, ki hogy tudott lefelé. Megállni nem lehetett. Bukdácsolva, kőtömbökbe kapaszkodva hatoltunk a barlang mélyébe, hol csodálattal vegyes meglepetéssel szemléljük a mennyezeten elhelyezkedő, a szívárvány minden színében szírporkázó fészkeket. Mint méhraj függték a hófehér kristálytömegek, amelyek 2-3 cm nagyságú hatszöges táblákból, óriási hópolyhekből álltak. Mivel itt nincs csepegő víz, nem is keletkezhetek jégcsapok, jégoszlopok, hanem a levegő páratartalmából közvetlenül kiváló, szublimációs termékként óriási vékony táblás kristályokból álló képződmények, kisebb-nagyobb csomók, egyszerű kristálybevonatok jöttek létre a barlang boltozatán. Ha túlnó egy-egy ilyen fűrt, leesik, s a függve maradt rész újránövekszik, kristályosodik tovább. Ahány csodája van a világnak, annyiféle. A természet nem ismétli meg önmagát.

Láttam a Dobsinai barlangot is, de ez merőben új és más, még csak nem is hasonlít hozzá. A padló azonban, mint a tükör. 200—300 méternél nem hosszabb az egész. Állítják, hogy a végében egy farkas van belefogyva, de mi nem találtuk. Kétséges volt, hogyan evickélünk ki a tükörlejtőn, amin könnyű volt lecsúszni. A fal mellett görgetegekre kapaszkodva, valahogy mégis csak kimásztunk. Mégsem lett belőlünk jégbefagyott idegenforgalmi attrakció. Nem is lett volna érdemes, hiszen nincs ott sok látogató.

A barlang előtt egy tarbagán vadász tanyája húzódott meg. A tarbagán, nyúl nagyságú, de annál zömökebb rágcső. Prémjéért vadásszák, húsa inyenc falat. Megcsodáltuk száraz, és száradó bőreit, az állatok nyúzását. Mikor kibámészkodtuk magunkat, a szokásos „bairtá” a viszontlátásra köszöntéssel üdvözölve elindultunk. Öreg este lett mire szállásunkra tértünk.

Másnap indult vissza az egyik autó és mi új élményekkel gazdagodva tértünk haza a táborba.

dr. Moldvai Rezső

FIGYELEM!

Ilyek lárokon megismert szép hazai és külföldi turisták aktuális eseményeit, érdekes és vonzó turista portrékat ábrázolnak. A képek közül a legjobbat, mint a „Honap képet” 100 Ft pénzzutalomban részesítjük.

Jó fotózást kíván és várja a képeket

a Szerkesztőség